

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

29. juni 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 286 (Alm. del) af 23. marts 2017 stillet efter ønske fra Sanne Bjørn (RV)

Spørgsmål

Vil ministeren skønne over, hvad provenuet vil være, hvis borgere i aldersgruppen 65-70 år ønsker at reducere deres arbejdstid med 10 pct. lineært årligt i perioden 2018-2030 mod at de bliver på arbejdsmarkedet indtil de fylder 70 år?

Svar

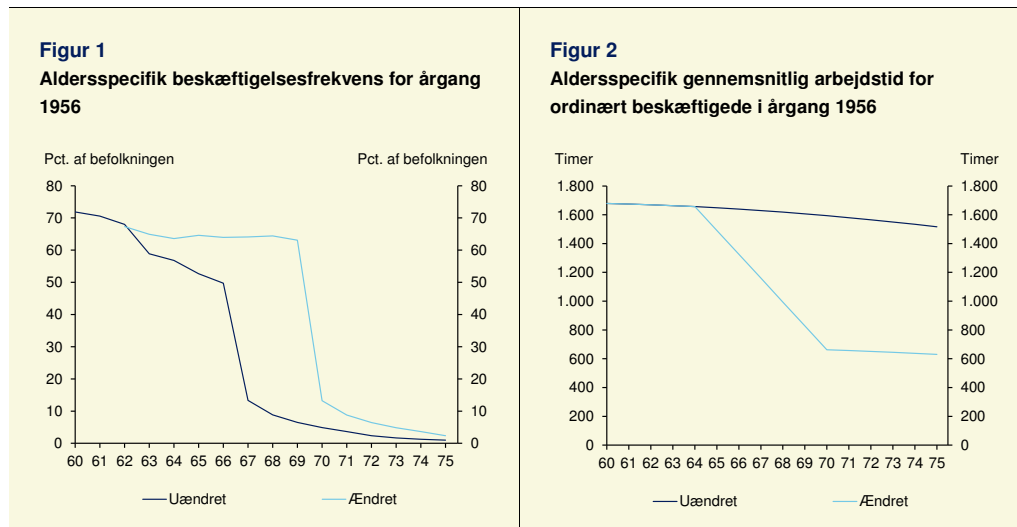
Der spørges til en situation, hvor personer i alderen 65-70 år bliver på arbejdsmarkedet. Det forudsættes, at der henvises til en situation, hvor personer frem til 70-årsalderen frivilligt øger deres beskæftigelsesfrekvens i et omfang, der svarer til, at folkepensionsalderen blev hævet til 70 år, og at efterlønnen blev afskaffet.¹

Det forudsættes endvidere, at der spørges til en situation, hvor denne ændring i beskæftigelsesomfanget ledsages af en reduktion af den gennemsnitlige årlige arbejdstid for de 65 til 70-årige, så denne på hvert af disse alderstrin (set i forhold til det foregående alderstrin) falder svarende til 10 pct. af arbejdstiden for 64-årige.

Det forudsættes endelig, at ændringerne omfatter årgange, der endnu ikke har haft mulighed for at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet på efterløn eller folkepension. Dermed er personer i årgang 1956, som når efterlønsalderen i 2018, og som kan gå på folkepension som 67-årige i 2023, de første, der omfattes af ændringerne i beskæftigelsesfrekvens og arbejdstid.

I figur 1 sammenlignes beskæftigelsesfrekvenser for de 60-75 årige i årgang 1956 før og efter de forudsatte ændringer. Der er tale om en ganske betydelig stigning i beskæftigelsesfrekvensen som følge af, at størstedelen af årgangen forudsættes at udskyde tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet til 70-årsalderen. Når beskæftigelsesfrekvensen også i mindre omfang øges efter 70-årsalderen, skyldes det, at en højere beskæftigelsesfrekvens frem til en given alder forudsættes at have en vis afsmitende (og gradvist aftagende) virkning på de efterfølgende alderstrin.

¹ Det er ikke forudsat, at efterlønnen formelt afskaffes, eller at folkepensionsalderen rent faktisk øges. Således vil personer, der fortsætter i beskæftigelse i efterlønsperioden, optjene skattefri præmie, og personer lige over folkepensionsalderen, som ikke er beskæftigede, vil være på folkepension.

Anm.: Beskæftigelsesfrekvensen og arbejdstiden er vist for en gennemsnitlig mandlig lønmodtager med dansk oprindelse i ordinær beskæftigelse.

Kilde: Konvergensprogram 2017 og egne beregninger

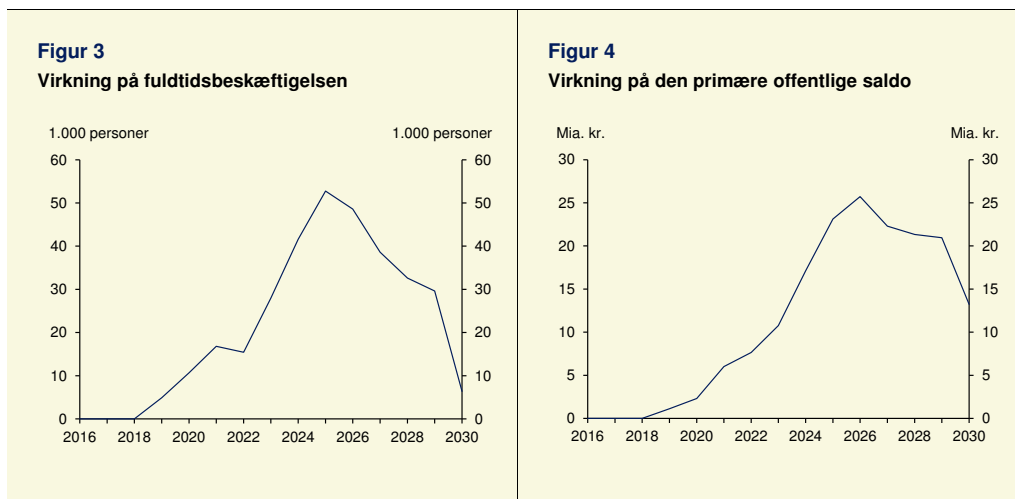
I figur 2 sammenlignes den gennemsnitlige arbejdstid for ordinært beskæftigede blandt de 60-75 årige i årgang 1956 før og efter de forudsatte ændringer. Den gennemsnitlige arbejdstid reduceres for hvert alderstrin mellem 65 og 70 år med 10 pct. af arbejdstiden for de 64-årige. Dette betyder, at den gennemsnitlige årlige arbejdstid reduceres med ca. 930 timer for de ordinært beskæftigede 70 årige, *jf. figur 1 og 2*. Den relative reduktion i arbejdstiden for de ordinært beskæftigede 70 årige fastholdes på de efterfølgende alderstrin, da arbejdstiden ellers ville stige igen.

Den positive effekt på fuldtidsbeskæftigelsen af den højere beskæftigelsesfrekvens for personer over 60 år er på kort sigt væsentligt større end den negative effekt af reduceret arbejdstid. Den samlede virkning af ændringerne er således en betydelig stigning i fuldtidsbeskæftigelsen, *jf. figur 3*. Stigningen tager gradvist til over en årrække frem mod 2025 efterhånden som flere årgange omfattes af ændringerne.

Efter 2025 aftager effekten på fuldtidsbeskæftigelsen igen. Det hænger sammen med, at folkepensionsalderen efter gældende regler hæves fra 67 år til 68 år i 2030, og efterlønsalderen hæves fra 64 år til 65 år i 2027. Dette betyder, at der også i grundforløbet ligger en udskydelse af tilbagetrækningsalderen i disse år, hvilket reducerer virkningen på fuldtidsbeskæftigelsen af, at tilbagetrækningen udskydes til 70-årsalderen.

Den betydelige stigning i beskæftigelsesfrekvensen og fuldtidsbeskæftigelsen øger skatteindtægterne og reducerer udgifterne til folkepension og efterløn. Der er en modgående virkning af, at en række lønmodtagere vil yde bidrag til efterlønsordningen uden at benytte sig af denne, hvilket giver anledning til en stigning i antallet af personer, som optjener skattefri præmie. Derudover vil udgifterne til folkepension i praksis blot udskydes, i det omfang muligheden for opsat pension benyttes. Sidstnævnte indgår ikke i de nedenstående beregninger, hvilket bidrager til, at virkningen på de offentlige finanser overvurderes på sigt.

Samlet set skønnes ændringerne i tilbagetrækningsadfærden at give anledning til en markant forbedring af den primære offentlige saldo, *jf. figur 4*. Forbedringen af den primære offentlige saldo tager til frem mod 2026, hvorefter saldoeffekten aftager igen. Dette hænger sammen med udviklingen i effekten på fuldtidsbeskæftigelsen.²

Anm.: Den primære offentlige saldo er opgjort i 2017-niveau.
Kilde: Konvergensprogram 2017 og egne beregninger

På længere sigt vil både effekterne på fuldtidsbeskæftigelsen og den offentlige saldo aftage yderligere. Dette skyldes, at folkepensionsalderen under gældende regler vil stige hvert femte år efter 2030 i kraft af levetidsindekseringen. Efterhånden vil en tilbagetrækningsalder på 70 år derfor ikke længere repræsentere en udskydelse af tilbagetrækningsstartspunktet men snarere en fremrykning, hvilket – sammen med reduktionen af arbejdstiden – vil bidrage til at svække de offentlige finanser.

Det bemærkes afslutningsvis, at det er uklart, hvad der skulle kunne fremkalde en ændring i tilbagetrækningsadfærden som den, der spørges til. Ovenstående konsekvensvurdering må derfor opfattes som et hypotetisk regneeksempel.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister

² Virkningen på fuldtidsbeskæftigelsen aftager forholdsvis mere i årene op til 2030 end virkningen på den primære offentlige saldo. Dette skyldes, at provenuvirkningen pr. fuldtidsbeskæftiget stiger over perioden som følge af, at den lavere gennemsnitlige arbejdstid på de højere alderstrin betyder, at der skal flere ekstra beskæftigede personer til at svare til en ekstra fuldtidsbeskæftiget, hvorfor der i beregningen spares mere i overførsel pr. ekstra fuldtidsbeskæftiget.